

P3
7

Be 1973:16

Producent:
STATISTISKA CENTRALBYRÅN
Förfrågningar:
Byrådirektör
Staffan Sollander
tel 08 - 14 05 60 - 5136

19 december 1973

Nr Be 1973:16

PARTISYMPATIUNDERSÖKNINGEN NOVEMBER 1973

Motsvarande uppgifter för maj 1973 har redovisats
i Statistiskt meddelande Be 1973:8

INNEHÅLL

Bakgrund och genomförande
Estimatorer
Tillförlitligheten i partisympatiundersökningar
Tabellförteckning
Tabellförklaringar
Tabeller

BAKGRUND OCH GENOMFÖRANDE

BAKGRUND OCH SYFTE

Redan 1967 började man i Sverige diskutera de metoder som användes vid partisympatiundersökningar. Debatten tog extra fart efter riksdagsmannavalet 1968. Speciellt oroade man sig för att publicering av resultaten från undersökningar som inte utförts på ett vetenskapligt sätt skulle inför ett riksdagsval ge valmanskåren ett felaktigt beslutsunderlag.

I debatten framkom att det vore önskvärt med flera mer eller mindre parallella undersökningar (utförda av olika institut). Det vore också önskvärt med långa serier, dvs regelbundet återkommande undersökningar vilket skulle ge större möjlighet att studera trender och förändringar.

Att dessa undersökningar skall genomföras kan motiveras av att de ger underlag för den politiska debatten både i massmedia och bland allmänheten men också av att de ger underlag för beslutsfattande hos de politiska partierna, massmedia och allmänhet. Även för den politiska forskningen kan partisympatiundersökningar ge värdefull information.

Mot bakgrund av denna debatt erhöll SCB anslag för budgetåren 1969/70-1971/72 för att bedriva forskning inom området för politiska opinionsundersökningar, närmare bestämt mätning av partisympatier (dokumenterat i fyra forskningsrapporter från SCB). Sedan detta arbete avslutats har SCB erhållit anslag för att genomföra reguljära partisympatiundersökningar 1972/73 (november 1972, febr och maj 1973) och 1973/74 (november 1973 och maj 1974).

POPULATION, URVALSRAM OCH URVALSSTORLEK

Det är lämpligt att välja valmanskåren till undersökningspopulation. För att tillhöra valmanskåren måste man uppfylla följande villkor:

- 1) vara i riket kyrkobokförd svensk medborgare
- 2) vara fyllda 19 år senast året före valet
- 3) icke vara omyndigförklarad och
- 4) vara upptagen som röstberättigad i en gällande allmän röstlängd.

För i riket icke kyrkobokförda svenska medborgare gäller samma sak, men de måste ha varit kyrkobokförda i riket någon gång under de fem senaste åren och vara upptagna i en för utlandssvenskar gällande särskild röstlängd.

STATISTISKA
CENTRALBYRÅN

1974-01-24

Biblioteket

SCB C 161. 1 1973 50.000ex

Utgivare: Statistiska centralbyrån, Fack, 102 50 Stockholm 27

Statistiska meddelanden ges ut intermittert. Prenumeration kan göras genom bokhandeln eller hos Allmänna Förlagets Distribution, Fack, 162 10 Vällingby 1. Arsprenumeration inkl moms: hela serien 650 kr; undergrupperna Am och N vardera 150 kr; undergrupperna I, Iv, J och T vardera 120 kr; undergrupperna Bo och P vardera 90 kr; undergrupperna R och U vardera 60 kr; undergrupperna Be, H, Pa och S vardera 35 kr. Lösnummerpris: 4:— inkl moms (om ej annat anges). Ansvarig utgivare: Lennart Fastbom, Statistiska centralbyrån.

Published by the National Central Bureau of Statistics, Fack, S-102 50 Stockholm 27, Sweden

The Reports are issued from time to time. They may be obtained from Allmänna Förlagets Distribution, Fack, S-162 10 Vällingby 1, Sweden. Annual subscription: Sw.Kr. 552.50. Subgroups Am, N respectively: Sw.Kr. 127.50, subgroups I, Iv, J, T respectively: Sw.Kr. 102.—; subgroups Bo, P respectively: Sw.Kr. 76.50; subgroups R, U respectively: Sw.Kr. 51.—; subgroups Be, H, Pa, S respectively: Sw.Kr. 29.75. Single issue: Sw.Kr. 3.40 (unless otherwise specified).

Den urvalsram som använts är registret över totalbefolkningen (RTB) vilket innehåller alla i riket kyrkobokförda personer. Med utgångspunkt från de personuppgifter som finns i registret kan valmanskåren dock ej exakt urskiljas.

De personer som finns upptagna i särskild röstlängd kan ej identifieras i RTB (0,03 % vid valet 1970).

De villkor som skall uppfyllas för att en person skall ha möjlighet att väljas ut till PSU är:

- 1) ingår i RTB, dvs vara kyrkobokförd i riket
- 2) vara svensk medborgare enligt RTB-uppgift
- 3) icke vara omyndigförklarad enligt RTB-uppgift
- 4) uppfyller ålderskravet.

I och med att dessa villkor har iakttagits kan sägas att en för PSUs syften god överensstämmelse råder mellan urvalsram och undersökningspopulation.

Urvalsstorleken i PSU har fastställts till 9000 personer. Urvalet har roterats från ett undersökningstillfälle till nästa, så att en tredjedel utbyts varje gång.

MÄTINSTRUMENT

För den standardiserade undersökningen (PSU) krävs inget omfattande frågeformulär. De bakgrundsvariabler som används hämtas från register och i övrigt är det endast ett fåtal undersökningsvariabler som är aktuella. Frågorna kan delas in i tre delar:

- 1) Frågor som avser att mäta vilket parti intervjupersonen sympatiserar mest med
- 2) Frågor som berör föregående riksdagsval
- 3) Frågor om intervjupersonens handlande vid ett nära förestående hypotetiskt val.

En särskild teknik att få fram mer information är att personer som svarat vet ej eller som vägrat svara på partifrågorna i stället tillfrågas om partiblock. Detta tillvägagångssätt medförde att uppgift om partiblock erhöles för ytterligare omkring 7 % av nettourvalet.

DATAINSAMLING OCH BEARBETNING

Intervjuuppgifterna insamlades genom telefonkontakter med urvalspersonerna av SCBs lokalombud under tiden 29 oktober till 19 november 1973. Om intervjupersonen ej var anträffbar på telefon gjordes intervjun vid personligt besök.

Materialet granskades översiktligt manuellt, stansades och kontrollstansades samt genomgick - efter inläsning till magnetband - kontrollprogram för logiska kontroller, fullständighetskontroll m m. Slutligen framkördes de här redovisade tabellerna.

INDIVIDBORTFALL

Individbortfallet uppgick till 13,6 % av nettourvalet. Av detta var 7,8 % vägrare medan 5,9 % ej anträffades eller var sjuka.

ESTIMATORER

AKTUELLA ESTIMATORER

De estimatorer som använts har framkommit genom metodarbetet före de reguljära partisympatiundersökningarna.

De nivåparametrar som är aktuella att estimeras i PSU är de procentandelar partierna (partiblocken) skulle erhålla om det vore val i november 1973 (röstningssympati); tabell 4 och 6 samt partiernas procentandelar av partisympatierna dels i hela undersökningspopulationen och dels i olika redovisningsgrupper (tabell 7-14). I tabellredovisningen ingår även förändringsparametrar, som mäter förändringen i röstningssympati sedan föregående val (tabell 3 och 5).

I tabell 3-6 används förfarandet med efterstratifiering med varierande röstningssannolikhet och bortfallet fördelat på parti och strata (sista raden i metodtabell B). I tabell 7-14 används enkel estimation utan korrigering för bortfall.

Beräkningsformler för estimationen framgår av avsnitt 2.3 i Statistiskt meddelande Be 1973:5. Där beskrivs också estimationen av estimatorernas varians samt osäkerhetstalen. Från och med denna PSU görs dock en kalibrering av skattningarna avseende de procentandelar partierna skulle erhålla om det vore val vid undersökningstillfället (tabell 5) så att summor av partiskattningarna överensstämmer med respektive partiblocksskattningar (tabell 3).

SKÄL ATT ANVÄNDA OLIKA ESTIMATORER

När det gäller partisympatifördelningarna (tabell 7-14) är avsikten den att statistikconsumenten själv skall kunna göra antaganden bl a om bortfallets fördelning på partier och på så sätt konstruera sin egen modell i vilken man kan utnyttja tabellernas skattningar. Dessa skattningar skall alltså kunna tjäna som "råmaterial" varför det är en fördel om de estimeras på ett enkelt sätt. Genom att bastalen redovisas i tabellerna kan statistikconsumenten lätt beräkna antalet personer i stickprovet som uppgivit visst svar.

När det gäller de parametrar som betecknats som röstningssympati dvs den fördelning som avser att spegla resultatet om det vore val under undersökningsperioden, är det mer befogat att statistikproducenten svarar för modellen dvs gör antaganden om bortfallets fördelning etc.

TILLFÖRLITLIGHETEN I PARTISYMPATIUNDERSÖKNINGAR

OLIKA FELTYPER

Då en skattning ej överensstämmer med motsvarande populationsstorhet (parameter) säges skattningen ha ett fel. Storleken på detta fel bestämmer undersökningsresultatets kvalitet. Det totala felet kan efter orsak grovt indelas i följande felkomponenter:

- 1) Täckningsfel
- 2) Stickprovsfel
- 3) Bortfallsfel
- 4) Mätfel
- 5) Bearbetningsfel.

För att få en uppfattning om felens sannolika omfattning tillämpas den statistiska sannolikhetsteorin. Varje skattning betraktas som en slumpvariabel med en viss sannolikhetsfördelning som beror på samtliga fel. Slumpvariationen i denna fördelning mäts med skattningens standardavvikelse (icke-systematiska fel). Slumpvariabeln antas vara normalfördelad och därmed entydigt bestämd av skattningens förväntade värde och standardavvikelse.

Om skattningens förväntade värde inte överensstämmer med parameterns sanna värde har skattningen ett systematiskt fel.

KORRIGERING FÖR SYSTEMATISKT FEL GENOM ESTIMATIONEN

Åtgärder av allmän och speciell art som vidtagits för att nedbringa det systematiska felet har beskrivits vid presentationen av den första partisympatiundersökningen (SM nr Be 1972:14). Förutom dessa åtgärder har i metodarbetet inför PSU statistiska modeller för direkt korrigering av detta fel utarbetats. Vid estimation av parametrar som syftar till att belysa avsikten att rösta på visst parti eller partigrupp används korrigering för systematiska fel genom efterstratifiering. För att få ett begrepp om vad detta innebär mer konkret skall här redovisas de resonemang, som lett fram till valet av estimatorer.

Systematiska fel i tidigare undersökningar

Utgångspunkten för studierna av de olika estimatorerna har inte varit att jämföra deras varianser utan arbetet har koncentrerats på att studera hur estimatorerna justerar för systematiska fel. Att systematiska fel föreligger då enkel estimator används framgår av nedanstående metodtabell A som redovisar skillnaden mellan röstningssympatifördelningen vid föregående riksdagsval erhållen vid undersökningar efter olika riksdagsval och det faktiska valresultatet.

Metodtabell A visar alltså att stora systematiska fel återfinns från undersökning till undersökning - vare sig den genomförs genom besök eller som telefonintervju - med stabila över- respektive underrepresentationer för olika partier, om enkel estimation används.

Metodtabell A

Valår	1956	1960	1964	1968	1968				1970			
	Valundersökningarna				PSU	PSU	PSU	PSU	PSU	PSU	PSU	PSU
					69	69	70	70	70	70	70	70
							aug	aug	nov	nov	nov	nov
	B	B	B	B	T	B	T	B	T	B	T	B
C	-0,5	+1,7	+1,4	+1,4	-1,8	-1,6	-3,5	-3,3	-2,7	-1,9	-2,7	-1,6
F	+2,1	-0,9	-0,2	-1,2	-0,7	+0,5	+2,0	+0,3	+1,8	+0,8	+0,8	-0,9
M	-2,3	-2,3	-2,1	-3,1	-4,4	+0,6	-3,2	-2,3	-3,9	-2,6	-2,7	-1,7
S	+4,3	+4,1	+4,3	+4,3	+7,9	+2,5	+5,3	+7,7	+5,7	+5,5	+6,3	+6,1
VpK	-3,5	-2,4	-2,4	-1,5	-1,0	-2,3	-0,5	-0,5	-0,6	-0,7	-1,4	-2,6
Småpartier	±0,0	-0,5	-1,3	+0,2	±0,0	+0,4	-0,1	-1,9	-0,2	-0,9	-0,2	+0,7
Totalt	12,7	11,9	12,3	11,7	15,8	7,9	14,6	16,0	14,9	12,4	14,1	13,6

B = besöksintervju

T = telefonintervju

PSU 69 etc = undersökning 1969 som ingick i metodarbetet för PSU

Olika skattningsmetoder

I metodarbetet inför PSU prövade man olika skattningsmetoder. Man utgick bl a från den provundersökning som gjordes närmast före riksdagsvalet 1970 (PSU augusti 1970) där skattningen av röstningssympatifördelningen i valmanskåren "borde" överensstämde med det några veckor senare färdiga valresultatet. Först beräknades skattningarna genom enkel estimation dels med konstant och dels med varierande medelröstningssannolikhet. Vid båda ansatserna gjordes tre olika antaganden om bortfallet, först att det fördelade sig på partier (parti-grupper) på samma sätt som svarsindividerna, därefter att det fördelade sig som bortfallet på "parti-1968-frågan" måste fördela sig för att nettourvalet skulle fördela sig på parti 1968 enligt valresultatet 1968 och slutligen infördes imputationer på variabeln röstningssympati för de personer som uppgivit partisympati eller valt parti 1968 men inte uppgivit vilket parti de skulle rösta på. Övrigt bortfall antogs fördela sig som svarsindividerna (inklusive imputationer).

Nästa skattningsmetod var en kvotestimator vilket innebär att den enkla skattningen för ett parti "justerades" genom att den multiplicerades med kvoten mellan partiets (framräknade) andel vid riksdagsmanavalet 1968 och en skattning av denna andel beräknad på intervju-svaren. Dessutom har imputationsförfarandet utnyttjats.

I den tredje estimatorn utnyttjades uppgifterna om valet 1968 till efterstratifiering. Vid ansatser med lika röstningssannolikheter antogs först att bortfallet fördelade sig som svarsindividerna, därefter utnyttjades imputationerna och slutligen fördelades bortfallet på både partier 1970 och efterstrata genom speciella antaganden. Vid ansatsen med varierande röstningssannolikhet prövades endast den senare metoden för behandling av bortfallet och då skattades röstningsfördelningen på parti genom att en kvot bildas mellan en för partiet med efterstratifiering skattad andel av hela valmanskåren och den med efterstratifiering skattade andelen av valmanskåren som skulle rösta.

Blank lined paper with faint horizontal lines and a vertical margin line on the left.

Handwritten notes in the bottom left corner:

CH

6 • +

46 • 21

2146 • CH

O • RM

O • *

737,584 ✓ +
1,295,246 ✓
486,028 ✓ +
2,518,858 • ♀
0 • *

2,247,727 • ✓
274,929 • ✓
2,522,656 • ♀
0 • *

90,388 • ✓
18,913 • ✓
8,014 • ✓
1,307 • ✓
1,186,222 • ♀
0 • *

5,160,136 •
5,160,14
5,160,
-5,160

I metodtabell B nedan redovisas skattningarna av partifördelningarna estimerade enligt ovanstående modeller samt anges valresultatet vid riksdagsvalet 1970. I en kolumn ges summan av skattningarnas absoluta avvikelse från valresultatet och där anges också med asterisk (*) om den skattade fördelningen avviker signifikant från valresultatet då testet utförs med χ^2 -test på 5 % signifikansnivå. Förutsättningarna för χ^2 -test är inte uppfyllda men testet torde dock ge viss vägledning. Skattningarna är beräknade på uppgifterna från det totala netto-urvalet i PSU aug 70 dvs för telefonmetoden och besöksmetoden tillsammans. I sista kolumnen anges hur stor andel av totala nettourvalet som uppgivit parti (i förekommande fall efter imputation resp vägning med röstningssannolikhet).

Då skattningarna jämförs med det faktiska valresultatet är det viktigt att hålla i minnet att skattningarna egentligen avser röstningsfördelningen på parti under fältarbetsperioden (slutet av augusti 1970) varför avvikelser mellan skattningarna och valresultatet kan bero på att förskjutningar inträffat i valmanskåren mellan fältarbetet och valet (ca 3 veckor).

Som framgår av metodtabell B är absoluta avvikelserna mindre vid kvot- och efterstratifieringsestimator än vid enkel estimator. De skattade röstningssympatifördelningarna skiljer sig dock allttjämt signifikant från valresultatet oberoende av estimator medan vid beräkningar för partiblock (borgerligt - socialistiskt block) som skattas med kvot- respektive efterstratifieringsestimator dessa inte avviker signifikant från valresultatet. Kvot- eller efterstratifieringsestimatorn förefaller alltså bättre än den enkla estimatorn, ett intryck som förstärks då estimatorernas egenskaper att justera för systematiska fel (skevhet) betraktas. Man kan visa att villkoret för att en skattning, beräknad med kvotestimatorn, skall sakna skevhet är att den relativa skevheten hos de båda skattningarna i kvoten är lika stor. Vid skattning av ett partis andel av valmanskåren kan svarsbeteendet antas vara sådant att detta villkor gäller approximativt, varför skevheten skulle reduceras med kvotestimatorn. På ungefär samma sätt reduceras skevheten då efterstratifieringsestimatorn används. Skillnaden består i att vid kvotestimation "justeras" alla individer som uppger att de ämnar rösta på ett visst parti med samma "justeringsfaktor" medan vid efterstratifiering "justeringsfaktorn" beror på vilket efterstratum individen tillhör dvs vilket parti individen uppger sig ha röstat på vid föregående val.

Skillnaden mellan kvot- och efterstratifieringsestimatorns förmåga att "justera" för skevhet p g a mätfel kan med de hittillsvarande resultaten av metodarbetet inte bli avgörande för valet mellan estimatorerna. Skillnaden mellan estimatorernas varianser torde inte heller vara stor. Att efterstratifieringsestimatorn valts för tabellerna 3-6 beror på att man därigenom får ett naturligt samband mellan dessa fördelningar och fördelningarna i flödestabellerna där bakgrundsvariabeln överensstämmer med efterstratifieringsvariabeln.

Trots att metodarbetet inte visat att medelröstningssannolikheten varierar med partisympatier (se kapitel 13 i forskningsrapport 1, kapitel 11 i forskningsrapport 2 och kapitel 6 i forskningsrapport 3) tas i den använda estimatorn hänsyn till att olika grupper av individer har olika medelröstningssannolikhet. Att detta görs beror på att man därigenom får med effekten av eventuella förändringar i medelröstningssannolikheterna.

Vid estimationen är det meningen att imputationer skall utföras på så sätt att i första hand partisympati och i andra hand valt parti vid föregående val insätts som röstningssympati för de individer som ej uppgivit denna. De individer (t ex vägrare) som inte på detta sätt kan tillföras ett visst parti fördelas efter givna regler på efterstrata och tilldelas ett parti.

	Center- partiet	Folk- partiet	Moderata samlings- partiet	Social- demokra- terna	Vänster- partiet kommu- nisterna	Små- partier	Summa absoluta avvikelse r	Parti- uppgift från %
Valresultatet 1970	19,9	16,2	11,5	45,3	4,7	2,4		
Enkel estimation:								
Lika medelröstningssannolikhet								
bortfallet fördelat som svarsindividerna	16,1	15,8	9,3	54,6	2,1	2,1	18,6*	70
bortfallet fördelat enl beräkning för 1968	22,9	13,1	15,7	42,3	3,2	2,8	15,2*	70
med imputationer	15,5	16,0	9,6	53,8	2,9	2,3	16,9*	82
Varierande medelröstningssannolikhet								
bortfallet fördelat som svarsindividerna	16,1	15,8	9,4	54,6	2,1	2,0	18,6*	74
bortfallet fördelat enl beräkning för 1968	21,9	13,5	14,8	44,2	3,0	2,6	11,0*	74
med imputationer	15,5	16,0	9,8	53,6	2,8	2,3	16,6*	86
Kvotestimation:								
Lika medelröstningssannolikhet								
bortfallet fördelat som svarsindividerna	20,5	14,3	11,7	48,2	2,5	2,9	8,3*	70
med imputationer	19,7	14,4	12,0	47,2	3,5	3,2	6,4*	82
Varierande medelröstningssannolikhet								
bortfallet fördelat som svarsindividerna	20,5	14,3	11,8	48,2	2,5	2,8	8,3*	74
med imputationer	19,7	14,4	12,2	47,1	3,4	3,2	6,6*	86
Efterstratifiering:								
Lika röstningssannolikhet								
bortfallet fördelat som svarsindividerna	19,3	15,4	11,5	48,5	2,5	2,9	7,3*	69
med imputationer	18,3	15,2	11,5	48,9	3,0	2,8	7,8*	80
bortfallet fördelat på parti och strata	19,0	14,7	11,9	48,6	3,2	2,6	7,8*	80
Varierande röstningssannolikhet ¹⁾								
bortfallet fördelat på parti och strata	18,4	15,0	11,8	49,2	3,1	2,5	8,6*	84

1) Det är detta estimationsförfarande som används i tabellerna 3-6

* Signifikant avvikelse mellan fördelningarna vid χ^2 -test på 5 %-nivån

Estimation av förändringsparametrar

De förändringsparametrar som ingår i tabellplanen mäter förändringen i röstningssympati för ett visst parti eller partigrupp sedan föregående riksdagsval (tabell 3 och 5). Det resonemang som fördes ovan om skälet att ej använda enkel estimation gäller även här.

Förändringarna sedan föregående riksdagsval kan skattas genom att differensen mellan en skattning av nivåparametern vid undersöknings-tillfället och det kända valresultatet bildas. En sådan estimator har samma varians och skevhet som nivåestimatorn (se kapitel 3 i forskningsrapport 3). Skevheten är dock i allmänhet mycket allvarligare vid förändringsskattningar då den i förhållande till förändringsparameterns storlek ofta kan vara betydande trots att den relativt nivåparameterns storlek kanske är försumbar. Av detta följer att man om denna förändringsestimator används kan tvingas till åtgärder för att minska skevheten i nivåestimatorn som inte är motiverade av dess inverkan på nivåskattningen. Problemet med skevheten i förändringsestimatorn kräver alltså lösning på problemet med skevheten i den ingående nivåskattningen.

Resultatet av olika estimationsmetoder för förändringsskattningar kan studeras i tabeller analoga med metodtabell B ovan. De redovisas ej här, men av dessa framgår att de skattningar som beräknats med kvot- och efterstratifieringsestimator överensstämmer bättre med den faktiska förändringen (summa absoluta avvikelser är nästan genomgående 10 procentenheter mindre än vid enkel estimation) vilket framför allt torde bero på dessa estimatorers förmåga att justera för skevhet. Intressant är att notera den goda överensstämmelsen mellan dessa skattningar och skattningarna som beräknats genom skillnaden mellan med enkel estimation skattade nivåparametrar. Detta förhållande förstärker tilltron till hypotesen att den relativa skevheten i skattningar av de aktuella nivåparametrarna och i skattningar av föregående valresultat är ungefär lika stor.

Eftersom efterstratifieringsestimatorn används vid skattning av nivåparametrarna är det lämpligt att skillnaden mellan nivåskattningen och det faktiska valresultatet används för att skatta förändringsparametern.

Förändringarna mellan två undersökningstillfällen skattas enklast genom att differensen mellan nivåskattningarna för de två tillfällena bildas. Denna estimator är speciellt effektiv då samma urval användes i båda undersökningarna. Används roterat urval där en del av urvalet byts ut mellan successiva tillfällen kan "sammansatt estimation" vara effektivare. Möjligheterna och lämpligheten att använda sammansatt estimation vid partisympatiundersökningar har inte utretts inom ramen för det hittills genomförda metodarbetet.

ICKE SYSTEMATISKA FEL

Den sannolika omfattningen av de icke-systematiska felen för en skattning anges med hjälp av ett s k konfidensintervall.

Med konfidensintervall menas ett intervall kring en skattning som med en viss konfidensgrad omsluter skattningens förväntade värde. Om intervallet är sådant att det med säkerhet innehåller det förväntade värdet har det konfidensgraden 100 %. Om det däremot med säkerhet inte innehåller det förväntade värdet är konfidensgraden 0%. Vanligen arbetar man med 95 % konfidensintervall vars övre och undre gräns för en normalfördelad variabel beräknas som skattningen + respektive - 2 gånger standardavvikelsen för skattningen. Om systematiska fel förekommer måste konfidensintervallets läge ändras för att parametrarnas sanna värde skall ligga i intervallet med den tänkta konfidensgraden. Det nya intervallet erhålles genom att dra det systematiska felet från konfidensintervallets nedre och övre gräns. Om inte sådan justering av konfidensintervallet sker är sannolikheten mindre än konfidensgraden/100 att parametrarnas sanna värde ligger i konfidensintervallet.

I tabellerna anges inom parentes och under det skattade värdet i cellen det beräknade osäkerhetstalet. Osäkerhetstalet beräknas som 2 gånger standardavvikelsen och anger alltså halva bredden för ett 95 % konfidensintervall.

TEST AV SKILLNADER MELLAN PROCENTFEL

Skattningar kan indelas i huvudgrupperna nivå- respektive jämförelse-skattningar. Statistikprodukten innehåller väsentligen nivåskattningar. Endast tabellerna 3 och 5 innehåller jämförelseskattningar nämligen skattningar som mäter förändring från föregående val.

Man kan dock vilja göra ytterligare jämförelser. För att de observerade skillnaderna skall bli riktigt bedömda fordras att man tar hänsyn till osäkerhetstalet.

Detta kan göras genom att bilda en testkvantitet som utnyttjas för att testa om det även föreligger en skillnad mellan motsvarande parametrar (dvs skillnaden är signifikant). Denna testkvantitet har följande generella utseende:

$$\frac{p_1 - p_2}{\text{Ost}(p_1 - p_2)}$$

där p_1 och p_2 är de observerade procenttalen.

Om denna variabel är större än 1 är skillnaden signifikant på 5 %-nivån.

För att erhålla värdet på testvariabeln krävs att man vet hur osäkerhetstalet för jämförelseskattningen beräknas. I det följande redovisas tre typer av jämförelseskattningar samt motsvarande beräkningsformler för osäkerhetstalen.

- a) Skattning som mäter skillnaden mellan två procenttal (p'_g och p''_g) inom en redovisningsgrupp

$$\text{Ost}(p'_g - p''_g) = \sqrt{\text{Ost}^2(p'_g) + \text{Ost}^2(p''_g) + 8 \cdot p'_g \cdot p''_g / n_g}$$

där n_g = bastalet för redovisningsgrupp g

- b) Skattning som mäter skillnaden mellan ett procenttal i en redovisningsgrupp (p_{g_1}) med motsvarande procenttal i en annan redovisningsgrupp (p_{g_2})

$$\text{Ost}(p_{g_1} - p_{g_2}) = \sqrt{\text{Ost}^2(p_{g_1}) + \text{Ost}^2(p_{g_2})}$$

- c) Skattning som mäter skillnaden mellan ett procenttal i en redovisningsgrupp (p_g) och motsvarande procenttal i hela undersökningspopulationen (p)

$$\text{Ost}(p_g - p) = \sqrt{1 - \frac{n_g}{n}} \cdot \text{Ost}(p_g)$$

där n_g = bastalet för redovisningsgrupp g

n = nettourvalet

Dessa skattningar torde huvudsakligen täcka behovet av jämförelser.

TABELLFÖRTECKNING

1. Valmanskåren fördelad på uttalad avsikt att delta i riksdagsval samt på röstande på partiblock vid 1973 års val
2. Valmanskåren fördelad på uttalad avsikt att delta i riksdagsval samt på röstande på olika partier vid 1973 års val
3. Valmanskåren fördelad på partiblock man skulle rösta på om det vore val vid undersökningstillfället (röstningssympati) med hänsyn tagen till röstningssannolikhet. Jämförelse med föregående riksdagsval

4. Valmanskåren fördelad på partiblock man skulle rösta på om det vore val vid undersökningstillfället (röstningssympati) samt på röstande på partiblock vid 1973 års val med hänsyn tagen till röstnings-sannolikhet
5. Valmanskåren fördelad på parti man skulle rösta på vid undersökningstillfället (röstningssympati) med hänsyn tagen till röstnings-sannolikhet. Jämförelse med föregående riksdagsval
6. Valmanskåren fördelad på parti man skulle rösta på vid undersökningstillfället (röstningssympati) samt på röstande på olika partier vid 1973 års val med hänsyn tagen till röstningssannolikhet
7. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt ålder
8. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt kön och ålder
9. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt civilstånd och ålder
10. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt ålder och antal barn under 18 år
11. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och inkomst, där inkomsten utgöres av intervjupersonernas sammanräknade inkomst för inkomståret 1971
12. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och inkomst, där inkomsten utgöres av sammanlagda, sammanräknade inkomsten för intervjupersonen och ev maka/make för inkomståret 1971
13. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och på tätorts-befolkningens omfattning i mantalsskrivningskommunen
14. Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och på region med hänsyn tagen till valkretstillhörighet.

TABELLFÖRKLARINGAR

A. I Statistiskt meddelande Be 1973:5 (avsnitt 2.3) beskrivs detaljerat hur tabellerna har erhållits.

B. Kolumnvariabeln (x) fungerar i samtliga tabeller som bakgrundsvariabel och indelningar efter denna definierar alltså redovisningsgrupperna.

C. Allmänt gäller att person som anträffats, men vägrar PSU-intervju erhåller värdet "Uppgift saknas" på kolumnvariabeln (x) om dess värde är okänt och värdet "Vägrar" på radvariabeln (y) om detta värde finns i tabellen.

Person som ej anträffats erhåller värdet "Uppgift saknas" på kolumnvariabeln (x) om dess värde är okänt och värdet "Ej anträffad" på radvariabeln (y) om detta värde finns i tabellen.

D. Med borgerligt parti avses centerpartiet, folkpartiet och moderata samlingspartiet

socialistiskt parti avses socialdemokraterna och VpK

övrigt parti avses KDS, SKP och eventuellt övriga parti-beteckningar samt blankröstning.

E. Med bastal avses antalet individer i urvalet som respektive skattningsgrupp baserar sig på.

F. Allmänt gäller att tabellerna byggs upp utifrån uppgifterna som erhållits vid intervjun.

Vissa uppgifter är också hämtade från andra källor t ex registret över totalbefolkningen (RTB). De utnyttjade registerkällorna innehåller i stort sett uppgifter för alla personer i nettourvalet. Redovisningsgruppen "Uppgift saknas" i berörda tabeller markeras därför med ett "kryss". De fåtaliga personer för vilka uppgift saknas (= bastalet för kolumnen med "kryss") har i regel värdet "Ej anträffad" på y-variabeln.

G. Samtliga tabeller grundar sig på nettourvalet dvs de personer som tillhör grupperna död och utflyttad till utlandet har exkluderats från bruttourvalet.

H. Det bör observeras att de osäkerhetstal (ost) (anges inom parentes under respektive skattning) som beräknats endast tar hänsyn till icke-systematiska fel. En diskussion om förekomsten av systematiska fel finns i avsnittet om tillförlitligheten. Beräkning av osäkerhetstal redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5.

I. För nästan alla parametrar har vi kvotskattningar vilka ej är väntevärdesriktiga. Det systematiska felet som beror på att skattningen är en kvot mellan två slumpvariabler är emellertid negligerbart relativt variansen om variationskoefficienten för nämnaren är mindre än 0,2. Om detta villkor ej är uppfyllt för någon parameter-skattning anges för motsvarande tabellcell ou (= osäker uppgift).

J. Allmänt gäller att såväl individbortfall (ingen fråga alls är besvarad) som partiellt bortfall (enstaka fråga är ej besvarad) inräknats i tabellerna antingen under rubriken "Ej anträffad" eller "Vägrar" (i tabell 3-6 har dock genom bl a imputation bortfallet fördelats på olika partier).

TABELLER

Tabell 1

Valmanskåren fördelad på uttalad avsikt att delta i riksdagsval (vid undersökningstillfället) samt på röstande på partiblock vid 1973 års val.

VALDELTAGANDE VID EV VAL NOVEMBER 1973 (Uttalad avsikt)	RIKSDAGSVALET 1973					Hela val- mans- kåren
	Uppgift saknas	Borger- ligt parti	Socia- listiskt parti	Övriga partier	Ej röstat	
	%	%	%	%	%	%
Röstar	12,5 (1,7)	93,7 (0,8)	92,3 (0,9)	82,6 (6,6)	38,0 (4,7)	76,6 (0,9)
Röstar kanske	1,9 (0,7)	2,9 (0,6)	3,2 (0,6)	12,1 (5,7)	11,7 (3,1)	3,4 (0,4)
Röstar inte	1,3 (0,6)	1,9 (0,5)	2,1 (0,5)	3,8 (3,3)	38,0 (4,7)	3,6 (0,4)
Vet ej	2,4 (0,8)	1,5 (0,4)	2,3 (0,5)	1,5 (2,1)	12,0 (3,2)	2,4 (0,3)
Vägrar	47,3 (2,6)	0,1 (0,1)	0,0 (0,1)	0,0 (-)	0,2 (0,5)	8,1 (0,6)
Ej anträffad	34,6 (2,4)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	5,9 (0,5)
Summa	100	100	100	100	100	100
Bastal (antal obs)	1523	3418	3459	132	418	8950

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 2

Valmanskåren fördelad på uttalad avsikt att delta i riksdagsval (vid undersökningstillfället) samt på olika partier röstande vid 1973 års val.

VALDELTAGANDE VID EV VAL NOVEMBER 1973 (Uttalad avsikt)	RIKSDAGSVALET 1973								Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas %	Center- partiet %	Folk- partiet %	Moderata samlings- partiet %	Social- demokra- terna %	Vänster- partiet kommunis- terna %	Övriga partier %	Ej röstat %	
Röstar	22,4 (2,0)	93,0 (1,2)	92,6 (2,2)	96,9 (1,2)	92,7 (0,9)	92,7 (3,3)	82,6 (6,6)	38,0 (4,7)	76,6 (0,9)
Röstar kanske	2,5 (0,7)	3,1 (0,8)	4,0 (1,6)	1,2 (0,7)	3,2 (0,6)	2,0 (1,8)	12,1 (5,7)	11,7 (3,1)	3,4 (0,4)
Röstar inte	1,8 (0,6)	2,2 (0,7)	2,2 (1,2)	0,7 (0,5)	1,9 (0,5)	2,8 (2,1)	3,8 (3,3)	38,0 (4,7)	3,6 (0,4)
Vet ej	2,8 (0,8)	1,6 (0,6)	1,2 (0,9)	1,1 (0,7)	2,1 (0,5)	2,4 (2,0)	1,5 (2,1)	12,0 (3,2)	2,4 (0,3)
Vägrar	40,7 (2,3)	0,1 (0,1)	0,0 (-)	0,1 (0,2)	0,0 (0,1)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,2 (0,5)	8,1 (0,6)
Ej anträffad	29,8 (2,2)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	0,0 (-)	5,9 (0,5)
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bastal (antal obs)	1768	1785	578	890	3132	247	132	418	8950

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidenstervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 3

Valmanskåren fördelad på partiblock man skulle rösta på om det vore val vid undersöknings-
tillfället (röstningssympati), med hänsyn tagen till röstningssannolikhet. Jämförelse med
föregående riksdagsval.

	Röstningssympati november 1973	Förändring från valet 1973
Borgerligt parti	49,3 (0,4)	+ 0,5 (0,4)
Socialistiskt parti	48,7 (0,4)	- 0,1 (0,4)
Övriga partier	2,0 (0,2)	- 0,4 (0,2)
Summa	100	100

Denna tabell är liksom tabell 4 uppbyggd i två steg.

Om siffrorna i denna tabell tolkas som en valprognos innebär detta att man antar att den politiska verksamheten fram till valet får ett sådant innehåll att röstningspartisympatifördelningen inte påverkas.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 4 a

Valmanskåren fördelad på partiblock man skulle rösta på om det vore val vid undersöknings-tillfället (röstningssympati) samt på röstande på samma block vid 1973 års val med hänsyn tagen till röstningssannolikhet.

RÖSTNINGSSYMPATI (november 1973)	RIKSDAGSVALET 1973			
	Borgerligt parti %	Socialistiskt parti %	Övriga partier %	Ej röstat %
Borgerligt parti	98,7 (0,4)	1,9 (0,4)	12,6 (4,8)	47,8 (3,5)
Socialistiskt parti	1,2 (0,3)	98,0 (0,4)	3,7 (2,8)	50,1 (3,5)
Övriga partier	0,1 (0,1)	0,1 (0,1)	83,7 (5,4)	2,1 (1,0)
Summa	100	100	100	100
Bastal	3970	3978	188	813

Denna tabell är uppbyggd i två steg. I det första steget bestäms värdet på kolumn-variabeln av svaren på frågorna 5, 6 och 7 och värdet på rad-variabeln av svaren på frågorna 8, 9 och 10. Härvid erhålles en rad resp kolumn för "uppgift saknas". Därefter fördelas "uppgift saknas" på partier och efterstrata i steg 2 på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 4 b

Tabell över "uppgift saknas" innan de fördelats i tabell 4 a genom förfarandet i steg 2.

RÖSTNINGSSYMPATI (november 1973)	RIKSDAGSVALET 1973				Uppgift saknas
	Borgerligt parti	Socialistiskt parti	Övriga partier	Ej röstat	
	%	%	%	%	%
Borgerligt parti	98,7 (0,4)	1,9 (0,4)	12,6 (4,8)	47,8 (3,5)	0,7 (0,4)
Socialistiskt parti	1,2 (0,3)	98,0 (0,4)	3,7 (2,8)	50,1 (3,5)	0,5 (0,4)
Övriga partier	0,1 (0,1)	0,1 (0,1)	83,7 (5,4)	2,1 (1,0)	0,2 (0,2)
Summa	100	100	100	100	
Bastal	3970	3978	188	813	
Uppgift saknas	1,9 (0,5)	1,9 (0,5)	6,8 (4,4)	31,6 (4,5)	98,6 (0,6)
Bastal	3418	3459	132	418	1523

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 5

Valmanskåren fördelad på parti man skulle rösta på vid undersökningstillfället (röstnings-sympati) med hänsyn tagen till röstningssannolikhet. Jämförelse med föregående riksdagsval.

	Röstningssympati november 1973	Förändring från valet 1973
Centerpartiet	26,6 (0,4)	+ 1,5 (0,4)
Folkpartiet	8,7 (0,3)	- 0,7 (0,3)
Moderata samlingspartiet	14,0 (0,2)	- 0,3 (0,2)
Socialdemokraterna	43,9 (0,4)	+ 0,4 (0,4)
Vänsterpartiet kommunisterna	4,8 (0,2)	- 0,5 (0,2)
Övriga partier	2,0 (0,2)	- 0,4 (0,2)
Summa	100	0

Denna tabell är liksom tabell 6 uppbyggd i två steg, se nedan.

Om siffrorna i denna tabell tolkas som en valprognos innebär detta att man antar att den politiska verksamheten fram till valet får ett sådant innehåll att röstningspartisympati-fördelningen inte påverkas.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhets-talet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs inter-vallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 6 a

Valmanskåren fördelad på parti man skulle rösta på vid undersökningstillfället (röstningssympati) samt på röstande på olika partier vid 1973 års val med hänsyn tagen till röstningssannolikhet.

Denna tabell är uppbyggd i två steg. I det första steget bestäms värdet på kolumn-variabeln av svaren på frågorna 5 och 6 och värdet på rad-variabeln bestäms av svaren på frågorna 8 och 9. Därefter fördelas "uppgift saknas" på partier och efterstrata i steg 2 på det sätt som beskrivs i avsnitt 2.3.

RÖSTNINGSSYMPATI (november 1973)	RIKSDAGSVALET 1973						
	Centerpartiet	Folkpartiet	Moderata samlingspartiet	Socialdemokraterna	Vänsterpartiet kommunisterna	Övriga partier	Ej röstat
	%	%	%	%	%	%	%
Centerpartiet	98,3 (0,6)	4,6 (1,5)	1,4 (0,7)	0,8 (0,3)	0,6 (0,7)	5,4 (3,3)	30,4 (3,2)
Folkpartiet	0,3 (0,2)	91,4 (2,0)	0,5 (0,4)	0,1 (0,1)	0,3 (0,5)	2,2 (2,1)	6,3 (2,9)
Moderata samlingspartiet	0,4 (0,3)	2,2 (1,1)	97,3 (1,0)	0,1 (0,1)	0,3 (0,5)	1,6 (1,8)	7,4 (1,8)
Socialdemokraterna	0,9 (0,4)	1,3 (0,8)	0,6 (0,5)	98,5 (0,4)	3,5 (1,8)	2,5 (2,3)	50,7 (3,5)
Vänsterpartiet kommunisterna	0,1 (0,1)	0,1 (0,2)	0,1 (0,2)	0,4 (0,2)	95,1 (2,1)	0,0 (-)	2,9 (1,2)
Övriga partier	0,1 (0,1)	0,3 (0,4)	0,1 (0,2)	0,1 (0,1)	0,3 (0,5)	88,2 (4,7)	2,4 (1,1)
Summa	100	100	100	100	100	100	100
Bastal	2045	763	1160	3551	431	189	812

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 6 b

Tabell över "uppgift saknas" innan de fördelats i tabell 6 a genom förfarandet i steg 2.

RÖSTNINGSSYMPATI (november 1973)	RIKSDAGSVALET 1973							Uppgift saknas
	Centerpartiet	Folkpartiet	Moderata samlingspartiet	Socialdemokraterna	Vänsterpartiet kommunisterna	Övriga partier	Ej röstat	
	%	%	%	%	%	%	%	%
Centerpartiet								0,4 (0,3)
Folkpartiet								0,2 (0,2)
Moderata samlingspartiet								0,2 (0,2)
Socialdemokraterna								0,6 (0,4)
Vänsterpartiet kommunisterna								0,1 (0,2)
Övriga partier								0,2 (0,2)
Summa								
Bastal								
Uppgift saknas	4,8 (1,0)	11,9 (2,7)	3,9 (1,3)	4,4 (0,7)	6,5 (3,1)	15,2 (6,2)	42,3 (4,8)	98,3 (0,6)
Bastal	1785	578	890	3132	247	132	418	1768

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidsensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 7

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt ålder.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	Å L D E R ¹⁾										Hela valmans- kåren %
	Uppgift saknas	20-24 %	25-29 %	30-34 %	35-39 %	40-44 %	45-49 %	50-54 %	55-59 %	60- %	
Centerpartiet		21,7 (2,8)	22,3 (2,6)	21,1 (2,9)	21,4 (3,2)	20,4 (3,1)	20,8 (3,0)	17,3 (2,6)	19,9 (2,8)	16,2 (1,4)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		2,9 (1,1)	4,2 (1,3)	6,0 (1,7)	6,4 (1,9)	6,3 (1,9)	4,3 (1,5)	6,9 (1,8)	6,5 (1,7)	6,6 (1,0)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		7,0 (1,7)	7,0 (1,6)	10,7 (2,2)	10,8 (2,4)	10,1 (2,3)	10,3 (2,3)	9,9 (2,1)	11,4 (2,3)	9,8 (1,2)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		28,3 (3,0)	36,2 (3,0)	36,2 (3,4)	33,7 (3,7)	36,5 (3,7)	36,7 (3,6)	39,8 (3,4)	35,6 (3,4)	34,9 (1,9)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		6,3 (1,6)	5,3 (1,4)	2,9 (1,2)	2,3 (1,2)	1,0 (0,8)	1,5 (0,9)	1,7 (0,9)	2,3 (1,1)	1,2 (0,4)	2,5 (0,3)
Övriga partier		1,3 (0,8)	1,0 (0,6)	1,3 (0,8)	0,9 (0,7)	1,5 (0,9)	0,6 (0,6)	1,3 (0,8)	1,1 (0,8)	1,8 (0,5)	1,3 (0,2)
Inget parti		6,6 (1,7)	3,5 (1,2)	5,4 (1,6)	4,4 (1,6)	2,9 (1,3)	3,5 (1,4)	2,3 (1,1)	3,4 (1,3)	3,6 (0,7)	3,9 (0,4)
Vet ej		6,7 (1,7)	4,2 (1,3)	2,5 (1,1)	5,2 (1,7)	5,1 (1,7)	3,8 (1,4)	3,7 (1,3)	3,7 (1,3)	4,3 (0,8)	4,3 (0,4)
Vägrar		11,0 (2,1)	10,9 (2,0)	9,4 (2,1)	12,6 (2,6)	13,5 (2,6)	13,5 (2,6)	13,5 (2,4)	12,2 (2,3)	12,5 (1,3)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		8,2 (1,9)	5,4 (1,4)	4,4 (1,5)	2,4 (1,2)	2,6 (1,2)	4,9 (1,6)	3,7 (1,3)	3,9 (1,4)	9,0 (1,1)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bastal		875	1000	795	659	682	716	817	789	2617	8950

1) Åldern mätes i hela år och utgör den ålder, som uppnås under det kalenderår då fältarbetet genomföres.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 8

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt kön och ålder.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	Uppgift saknas	K Ö N O C H Å L D E R ¹⁾						Hela valmans- kåren
		Män			Kvinnor			
		20-34 %	35 - %	Summa Män %	20-34 %	35 - %	Summa Kvinnor %	
Centerpartiet		23,3 (2,3)	18,8 (1,4)	20,2 (1,2)	20,1 (2,2)	18,0 (1,3)	18,6 (1,1)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		4,4 (1,1)	5,7 (0,8)	5,3 (0,7)	4,3 (1,1)	6,9 (0,9)	6,1 (0,7)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		9,4 (1,6)	9,6 (1,1)	9,5 (0,9)	6,7 (1,4)	10,7 (1,1)	9,6 (0,9)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		30,7 (2,5)	40,0 (1,8)	37,1 (1,5)	36,7 (2,7)	32,1 (1,6)	33,4 (1,4)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		5,5 (1,2)	2,1 (0,5)	3,2 (0,5)	4,3 (1,1)	1,0 (0,3)	1,9 (0,4)	2,5 (0,3)
Övriga partier		1,2 (0,6)	0,8 (0,3)	1,0 (0,3)	1,1 (0,6)	1,9 (0,5)	1,7 (0,4)	1,3 (0,2)
Inget parti		5,3 (1,2)	3,5 (0,7)	4,0 (0,6)	4,9 (1,2)	3,4 (0,6)	3,8 (0,6)	3,9 (0,4)
Vet ej		3,8 (1,0)	3,1 (0,6)	3,3 (0,5)	5,3 (1,2)	5,3 (0,8)	5,3 (0,7)	4,3 (0,4)
Vägrar		9,2 (1,6)	10,3 (1,1)	10,0 (0,9)	11,8 (1,8)	15,1 (1,2)	14,1 (1,0)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		7,1 (1,4)	6,1 (0,9)	6,4 (0,7)	4,9 (1,2)	5,6 (0,8)	5,4 (0,7)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100	100
Bastal		1377	3000	4377	1293	3280	4573	8950

1) Åldern mätes i hela år och utgör den ålder, som uppnås under det kalenderår då fältarbetet genomföres.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 9

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt civilstånd och ålder.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	CIVILSTÅND OCH ÅLDER ¹⁾					Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	Ogift, förut gift 20-34 %	Ogift, förut gift 35 - %	Gift 20-34 %	Gift 35 - %	
Centerpartiet		20,2 (2,1)	15,4 (1,7)	23,6 (2,4)	19,5 (1,2)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		3,2 (0,9)	6,2 (1,1)	5,7 (1,3)	6,4 (0,7)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		7,1 (1,3)	9,5 (1,4)	9,3 (1,7)	10,5 (0,9)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		30,5 (2,4)	31,4 (2,2)	37,3 (2,8)	37,7 (1,4)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		6,3 (1,3)	1,5 (0,6)	3,2 (1,0)	1,6 (0,4)	2,5 (0,3)
Övriga partier		1,0 (0,5)	1,8 (0,6)	1,4 (0,7)	1,2 (0,3)	1,3 (0,2)
Inget parti		6,2 (1,3)	4,0 (0,9)	3,8 (1,1)	3,2 (0,5)	3,9 (0,4)
Vet ej		5,1 (1,2)	4,9 (1,0)	3,9 (1,1)	4,0 (0,6)	4,3 (0,4)
Vägrar		11,0 (1,6)	13,6 (1,6)	9,8 (1,7)	12,5 (1,0)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		9,4 (1,5)	11,8 (1,5)	2,1 (0,8)	3,4 (0,5)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100
Bastal		1451	1814	1219	4466	8950

1) Åldern mätes i hela år och utgör den ålder, som uppnås under det kalenderår då fältarbetet genomföres.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 10

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier samt ålder och antal barn under 18 år.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	ANTAL BARN OCH ÅLDER ¹⁾					Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	0 barn 20-34 %	0 barn 35 - %	1 - 2 barn %	3 eller fler barn %	
Centerpartiet		20,9 (2,1)	16,9 (1,1)	21,7 (1,6)	24,1 (3,8)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		4,0 (1,0)	6,3 (0,7)	5,8 (0,9)	6,0 (2,1)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		8,1 (1,4)	9,2 (0,9)	11,0 (1,2)	10,0 (2,6)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		29,5 (2,3)	35,7 (1,5)	38,0 (1,9)	34,7 (4,2)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		5,8 (1,2)	1,5 (0,4)	2,3 (0,6)	2,5 (1,4)	2,5 (0,3)
Övriga partier		1,2 (0,5)	1,4 (0,4)	1,2 (0,4)	1,9 (1,2)	1,3 (0,2)
Inget parti		5,9 (1,2)	3,5 (0,6)	3,3 (0,7)	4,0 (1,7)	3,9 (0,4)
Vet ej		5,2 (1,1)	4,3 (0,6)	3,8 (0,8)	4,4 (1,8)	4,3 (0,4)
Vägrar		10,8 (1,6)	13,3 (1,0)	11,3 (1,2)	10,4 (2,7)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		8,6 (1,4)	7,8 (0,8)	1,8 (0,5)	1,9 (1,2)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100
Bastal		1551	4313	2567	519	8950

1) Åldern mätes i hela år och utgör den ålder, som uppnås under det kalenderår då fältarbetet genomföres.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 11

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och inkomst, där inkomsten utgöres av intervju-personernas sammanräknade inkomst för inkomståret 1971.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	SAMMANRÄKNAD INKOMST FÖR INTERVJUPERSONEN							Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	0 %	1 - 9.999 %	10.000- 19.999 %	20.000- 29.999 %	30.000- 39.999 %	40.000- %	
Centerpartiet		21,8 (2,2)	20,3 (1,8)	18,2 (1,9)	18,5 (1,9)	19,7 (2,2)	16,5 (2,6)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		5,4 (1,2)	4,3 (0,9)	5,0 (1,1)	4,8 (1,0)	6,8 (1,4)	11,6 (2,2)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		8,6 (1,5)	7,3 (1,2)	7,8 (1,3)	7,0 (1,2)	8,8 (1,6)	26,8 (3,1)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		28,2 (2,4)	35,8 (2,1)	37,7 (2,4)	40,4 (2,4)	40,4 (2,8)	22,3 (2,9)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		3,8 (1,0)	2,0 (0,6)	2,6 (0,8)	3,2 (0,9)	2,0 (0,8)	1,2 (0,8)	2,5 (0,3)
Övriga partier		1,7 (0,7)	2,3 (0,7)	1,1 (0,5)	0,8 (0,4)	1,0 (0,6)	0,5 (0,5)	1,3 (0,2)
Inget parti		4,0 (1,0)	4,0 (0,9)	3,9 (0,9)	4,6 (1,0)	3,6 (1,0)	2,8 (1,1)	3,9 (0,4)
Vet ej		3,8 (1,0)	5,6 (1,0)	4,7 (1,0)	4,3 (1,0)	3,2 (1,0)	3,1 (1,2)	4,3 (0,4)
Vägrar		12,9 (1,8)	10,8 (1,4)	13,5 (1,7)	12,3 (1,6)	11,8 (1,8)	11,3 (2,2)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		9,9 (1,6)	7,7 (1,2)	5,5 (1,1)	4,1 (1,0)	2,8 (0,9)	3,9 (1,3)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100	100
Bastal		1436	2027	1688	1703	1267	829	8950

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 12

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och inkomst, där inkomsten utgöres av sammanlagda, sammanräknade inkomsten för intervjupersonen och ev maka/make för inkomståret 1971.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	SAMMANL SAMMANRÄKN INK FÖR INT PERS OCH EV MAK/MAKE ¹⁾							Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	0 %	1 - 9.999 %	10.000- 19.999 %	20.000- 29.999 %	30.000- 39.999 %	40.000- %	
Centerpartiet		17,6 (2,9)	19,0 (2,7)	21,1 (2,1)	22,7 (2,1)	20,3 (2,1)	16,5 (1,4)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		3,7 (1,4)	4,2 (1,4)	4,1 (1,0)	5,2 (1,1)	4,3 (1,0)	8,7 (1,1)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		5,9 (1,8)	7,6 (1,8)	6,6 (1,3)	5,9 (1,2)	6,9 (1,3)	16,5 (1,4)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		24,9 (3,3)	31,3 (3,2)	35,0 (2,4)	36,8 (2,4)	42,4 (2,5)	34,3 (1,8)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		6,4 (1,9)	2,8 (1,1)	2,4 (0,8)	2,8 (0,8)	2,1 (0,7)	1,7 (0,5)	2,5 (0,3)
Övriga partier		2,1 (1,1)	2,8 (1,1)	1,5 (0,6)	1,0 (0,5)	1,1 (0,5)	0,9 (0,4)	1,3 (0,2)
Inget parti		5,0 (1,6)	4,8 (1,5)	4,0 (1,0)	4,6 (1,0)	3,8 (1,0)	3,0 (0,7)	3,9 (0,4)
Vet ej		3,9 (1,5)	5,7 (1,6)	4,8 (1,1)	4,6 (1,1)	3,8 (1,0)	3,9 (0,7)	4,3 (0,4)
Vägrar		11,9 (2,4)	9,6 (2,0)	12,8 (1,7)	12,1 (1,6)	12,5 (1,7)	12,3 (1,3)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		18,6 (2,9)	12,2 (2,2)	7,6 (1,3)	4,3 (1,0)	2,8 (0,8)	2,3 (0,6)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100	100
Bastal		699	854	1552	1597	1523	2725	8950

- 1) Eftersom sammanräknad nettointkomst endast föreligger i RTB avrundade till närmaste hundratal kommer smärre felklassificeringar att uppstå vid klassgränserna.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 13

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och på tätortsbefolkningens omfattning i mantalsskrivningskommunen.

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	TÄTORTSBEFOLKNINGENS OMFATTNING ¹⁾						Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	0,0 - 9,9 %	10,0 - 49,9 %	50,0 - 89,9 %	90,0 - 99,9 %	100 %	
Centerpartiet		ou	31,3 (3,6)	22,2 (1,2)	14,7 (1,4)	10,3 (2,0)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		ou	6,3 (1,9)	5,4 (0,7)	5,9 (0,9)	6,3 (1,6)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		ou	8,1 (2,1)	8,0 (0,8)	11,3 (1,2)	13,4 (2,2)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		ou	28,0 (3,5)	36,6 (1,4)	36,5 (1,8)	29,6 (3,0)	35,2 (1,0)
Vänsterpartiet kommunisterna		ou	2,1 (1,1)	2,3 (0,4)	2,8 (0,6)	3,5 (1,2)	2,5 (0,3)
Övriga partier		ou	0,8 (0,7)	1,8 (0,4)	0,8 (0,3)	1,0 (0,6)	1,3 (0,2)
Inget parti		ou	3,8 (1,5)	4,0 (0,6)	3,6 (0,7)	4,7 (1,4)	3,9 (0,4)
Vet ej		ou	5,5 (1,8)	4,6 (0,6)	3,7 (0,7)	3,9 (1,3)	4,3 (0,4)
Vägrar		ou	8,5 (2,2)	10,2 (0,9)	14,4 (1,3)	17,7 (2,5)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		ou	5,6 (1,8)	4,9 (0,6)	6,3 (0,9)	9,6 (1,9)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100
Bastal		13	656	4612	2730	939	8950

1) Som tätort räknas i princip alla hussamlingar med minst 200 invånare, såvida avståndet mellan husen normalt icke överstiger 200 meter. Uppgiften från folk- och bostadsräkningen 1970.

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inga systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Tabell 14

Valmanskåren fördelad på uttalade partisympatier och på region med hänsyn tagen till valkretstillhörighet. (Se kartan)

UTTALAD PARTISYMPATI (november 1973)	REGIONAL INDELNING AV RIKSDAGSVALKRETSAR											Hela val- mans- kåren %
	Uppgift saknas	Fyr- stads- kretsen %	Övriga södra Götaland %	Småland med öarna %	Göte- borgs kommun %	Övriga väst- sverige %	Stock- holms kommun %	Stock- holms län %	Östra mellan- sverige %	Norra mellan- sverige %	Mellersta och övre Norrländ %	
Centerpartiet		12,8 (2,9)	21,0 (2,9)	27,3 (3,0)	10,7 (2,8)	25,3 (2,5)	10,0 (2,1)	18,0 (2,8)	18,0 (2,0)	21,4 (2,7)	20,4 (2,6)	19,4 (0,8)
Folkpartiet		3,1 (1,5)	5,9 (1,7)	4,8 (1,5)	9,7 (2,7)	6,0 (1,3)	6,9 (1,8)	4,7 (1,5)	6,4 (1,3)	3,9 (1,2)	5,9 (1,5)	5,7 (0,5)
Moderata samlingspartiet		13,6 (3,0)	9,1 (2,1)	9,4 (2,0)	10,3 (2,7)	10,2 (1,7)	13,6 (2,4)	14,1 (2,5)	8,4 (1,4)	5,6 (1,5)	5,5 (1,4)	9,6 (0,6)
Socialdemokraterna		33,9 (4,2)	31,8 (3,4)	33,0 (3,2)	33,3 (4,3)	29,0 (2,6)	29,6 (3,2)	32,0 (3,4)	40,2 (2,5)	42,8 (3,2)	41,5 (3,1)	35,2 (1,0)
Vänsterp kommunisterna		1,7 (1,2)	1,2 (0,8)	2,0 (0,9)	2,7 (1,5)	0,9 (0,5)	3,5 (1,3)	3,2 (1,3)	3,1 (0,9)	3,3 (1,2)	3,7 (1,2)	2,5 (0,3)
Övriga partier		0,4 (0,5)	1,0 (0,7)	3,3 (1,2)	0,8 (0,8)	1,1 (0,6)	1,0 (0,7)	0,6 (0,6)	1,8 (0,7)	1,2 (0,7)	1,1 (0,7)	1,3 (0,2)
Inget parti		4,7 (1,9)	5,2 (1,6)	4,1 (1,3)	3,7 (1,7)	4,3 (1,2)	4,7 (1,5)	3,4 (1,3)	3,2 (0,9)	3,2 (1,1)	3,5 (1,2)	3,9 (0,4)
Vet ej		3,9 (1,7)	5,8 (1,7)	3,9 (1,3)	3,1 (1,6)	5,7 (1,3)	4,1 (1,4)	2,5 (1,1)	4,3 (1,0)	5,1 (1,4)	3,7 (1,2)	4,3 (0,4)
Vägrar		17,4 (3,3)	12,1 (2,4)	8,4 (1,9)	15,8 (3,3)	12,3 (1,9)	17,2 (2,6)	14,1 (2,5)	10,3 (1,6)	9,2 (1,9)	10,2 (1,9)	12,1 (0,7)
Ej anträffad		8,5 (2,5)	7,0 (1,8)	3,9 (1,3)	10,1 (2,7)	5,0 (1,2)	9,5 (2,0)	7,3 (1,9)	4,2 (1,0)	4,2 (1,3)	4,6 (1,3)	5,9 (0,5)
Summa		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Bastal		516	762	861	487	1243	838	771	1530	956	986	8950

Siffrorna inom parentes utgör osäkerhetstalet (ost). Det intervall som bildas om osäkerhetstalet dras ifrån resp läggs till skattningen är ett 95 %-igt konfidensintervall, dvs intervallet innehåller det riktiga populationsvärdet med 95 % säkerhet, om inte systematiska fel föreligger.

Övriga definitioner för denna tabell redovisas i avsnitt 2.3 i SM Be 1973:5 eller framgår av tabellförklaringarna ovan.

Regionala fördelningen
i tabell 14

